

Oslo, 02.09.22

Ledernes innspill til Høring om Representantforslag om å sikre reell streikerett – dok 8:144 S (2021-2022)

Lederne har gjennomgått Representantforslag 144 S og støtter forslaget fullt ut. Vi ønsker å knytte noen kommentarer til tematikken som forslaget reiser basert på vår erfaring som en arbeidstakerorganisasjon.

Lederne er en frittstående, ikke-profesjonsbasert arbeidstakerorganisasjon (fagforening) som organiserer arbeidstakere i en rekke forskjellige bransjer i norsk arbeidsliv. De aller fleste av våre medlemmer er omfattet av en tariffavtale. Lederne er part i både tariffavtaler med sentrale lønnsforhandlinger og i tariffavtaler der lønnsdannelse skjer direkte ute i bedriftene. I skrivende stund har Lederne relativt nylig gjennomført en streik for offshore ansatte teknikere og fagarbeidere i operatørselskaper på norsk sokkel grunnet et tilbudt lønnsoppgjør som ikke sikrer reallønnsvekst på tross av at olje- og gassbransjen går med store overskudd, og hvor en galopperende prisvekst medfører kraftig reallønnsnedgang.

Streiken ble iverksatt natt til 05. juli 2022. Allerede sent samme kveld innkalte statsråden oss og motparten i tariffavtalen, NHO foreningen Offshore Norge, til møte hvor det allerede ble varslet om at tvungen lønnsnemnd ville bli benyttet. Streiken rakk i realiteten ikke å komme i gang før det ble varslet bruk av tvungen lønnsnemnd. Begrunnelsen vi deretter ble møtt med av Arbeids- og inkluderingsdepartementet fremstår først og fremst som politisk og samfunnsøkonomisk, hvor det vises til Norges rolle som en stabil leverandør av gass til det europeiske markedet, og hvor denne rollen ble truet av streiken. Vi opplever ikke at departementet i realiteten drøfter om det foreligger lovlig inngripen i streikeretten ut fra de faktiske omstendighetene, som eksempelvis der streik truer vitale samfunnsinteresser, liv eller helse, men at det bare gis en generell gjennomgang av Norges internasjonale forpliktelser, som departementet mener at er ivarettatt. Vi stiller oss bak Representantforslagets påstand om at tvungen lønnsnemnd ofte brukes uten at det i realiteten vurderes om en konflikt ellers truer de hensyn som gir grunnlag for å gripe inn i streikeretten.

I Representantforslaget vises det til flere eksempler i nyere tid på at offentlige myndigheter kun innhenter arbeidsgiversidens vurdering av konsekvensene av en streik før det besluttet bruk av tvungen lønnsnemnd, hvor dette omtales som kontradiksjonsrett ved spørsmål om streik truer liv og helse. Lederne sier seg enig i, ut fra egen erfaring, at ikke arbeidstakersiden rutinemessig blir gitt anledning til å uttrykke sitt syn på konsekvensen i nevneverdig grad før myndighetene varsler at det vil bli brukt tvungen lønnsnemnd.

Lederne stiller seg positive til at bruken av tvungen lønnsnemnd bør gjennomgås i samarbeid med partene i arbeidslivet, til at partene i arbeidslivet skal få uttale seg før tvungen lønnsnemnd benyttes, og hvor det viktigste målet må være at ikke streikeretten kan undergraves gjennom tvungen lønnsnemnd. Vi er av den oppfatning at dette best bør utredes ved at det settes ned et utvalg med representanter fra partene i arbeidslivet.

Med vennlig hilsen

Lederne